

glasilo delovne organizacije labod tovarne oblačil novo mesto

leto XIV.

novο mesto, junija 1988

številka 8

kaj majski ukrepi pomenijo za Labod

Majski ZIS-ovi ukrepi za ozdravitev gospodarstva, ki smo jih napeto pričakovali, so veljavni. Kaj prinašajo, kaj pomenijo za slovensko gospodarstvo in kaj za našo delovno organizacijo? Prispevka o tem sta pripravila **glavni direktor Milan Bratož** in **vodja plan-sko analitske službe Rozina Kum**:

IZVRŠEVANJE GOSPODARSKEGA NAČRTA ZA LETO 1988 V LUČI NOVIH UKREPOV EKONOMSKE POLITIKE

S 27. oziroma z 28. majem je pričel veljati del sprememb ekonomske politike, napovedane v predlogu ukrepov za uresničevanje ekonomske politike, dogovorjene z MMF. Ta politika poleg omejevalnih ukrepov (OD, skupna in

v današnji številki

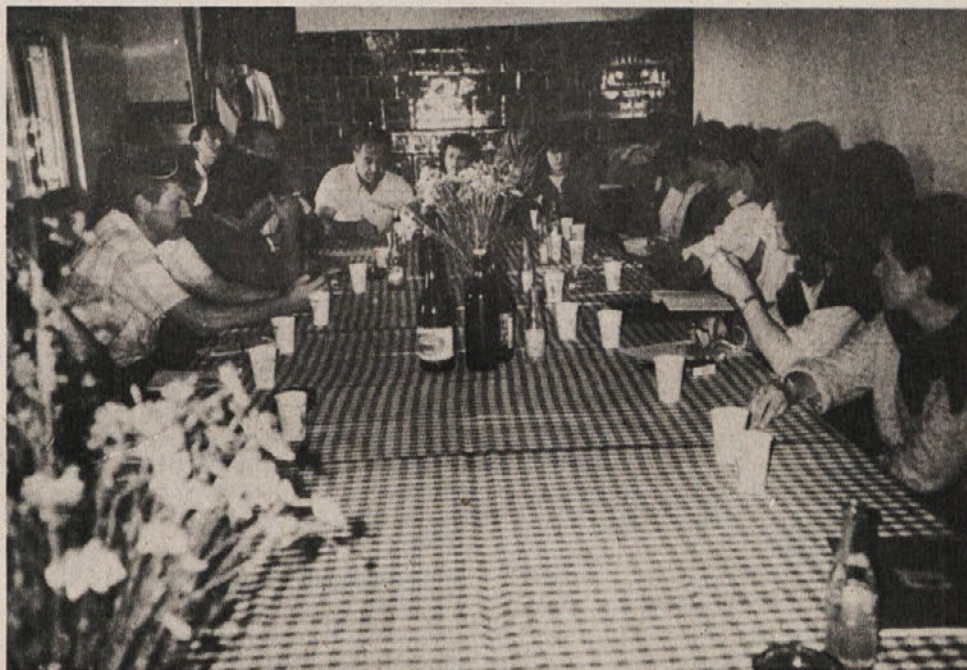
Kaj majski ukrepi pomenijo za našo delovno organizacijo

Priprave dela, predstavniki proizvodnih tozdov, razvojna služba in kontrola kvalitete — na skupnih sestankih po programih — v prispevku: Le z roko v roki

Okrogla miza in srečanje mladih na Sromljah

Novi kraji letovanja in napotki za prijave

Predstavljamo organe upravljanja v tozdih

Mladinci in predstavniki delovne organizacije so na prvi okrogli mizi spregovorili o nekaterih problemih mladih. Med prvimi so bila izpostavljena stanovanjsko vprašanje, pripravništvo v smislu dela z mladimi, znanja in nagrajevanja, vprašanje kolektivnega dopusta in aktivnosti mladinske organizacije v Labodu.

splošna poraba, kreditno monetarno področje) prinaša tudi takoimenovane tri liberalizacije (cene, uvoz, trg deviz).

Osnovni namen izbranega stabilizacijskega pristopa je uokvirjanje domačega povpraševanja v razpoložljivi družbeni proizvod, zmanjšanje inflacijskih pričakovanj, preusmerjanje sredstev končne porabe v akumulacijo z zaščito realne vrednosti prihrankov in naložb, ohranjanje in povečevanje proizvodnje z izvozom.

Kakšen je presek letošnjih gospodarskih gibanj v SRS?

1. Beležimo vztrajno upadanje fizičnega obsega proizvodnje
2. V popolnem zastoju so investicije
3. Proizvodnja blaga za široko potrošnjo pada
4. Proizvodnja reprodukcijskega materiala stagnira.

Od vseh republik in pokrajin je letošnji rezultat industrijske proizvodnje najslabši v SRS. Glavna vzroka sta:

- padec domačega povpraševanja,
- administrativno urejanje cen.

Letos beležimo nadaljnje naraščanje izvoza. Pokritost uvoza z izvozom je bila v prvih štirih mesecih 120% ali dosegli smo 170 milijonov dolarjev presežka v zunanjetrgovinski menjavi.

V prvih mesecih beležimo močan porast tekoče dinamike osebnih dohodkov, ki je znatno preseгла stopnjo rasti cen (marca 174% večji kot marca 87, ali realno večji za 3,2%). Brez dvoma gre ta ekspanzija na rovaš pričakovanj, kaj bo po 15 maju.

Rast cen se v letošnjem letu ne pretrgano nadaljuje, zamrznitev pa deluje le na nižjo mesečno dinamiko v primerjavi z obdobjem pred novembrom 1987. Cene na drobno so bile v aprilu za 156,9% višje od aprila lani.

Elementi, ki izhajajo iz ukrepov so različni od resolucijskih in pomenijo:

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

— osebni dohodki bodo lahko v letu 1988 zrasli za 119%,

— povprečna letna rast cen (in s tem tudi vsega drugega, kar se revalorizira kot cene) ne sme preseči 133%,

— rast sredstev za skupno porabo je skupno omejena na 127%,

— ciljna inflacija je 95%.

To bi moralo pomeniti streznitev pri porabi.

Kaj lahko torej pričakujemo v drugem polletju?

1. Večjo usmerjenost v izvoz kot posledico padca domačega povpraševanja. Ker Labod tudi precej uvaža bodo učinki aktivne tečajne politike precej zmanjšani.

2. Neustrezna finančna struktura sredstev terja v bistvu finančno reformo, saj visoka obrestna mera s strani poslovnih bank ob hkratni ekonomsko nemogoči strukturi virov samo podaljšuje agonijo in odmika trenutek finančnega zloma.

3. Vse proste vire finančnih sredstev bi morali usmeriti v gospodarstvo (računi SIS materialne proizvodnje).

4. Delovanje trga ne pozna milosti. Preveriti moramo našo usmerjenost (programsko) in zagotoviti še večjo kadrovsko-programsko fleksibilnost.

5. Nasploh lahko pričakujemo v vseh panogah zmanjšanje števila zaposlenih.

6. Glede na resnost problema obremenitve gospodarstva je pričakovati resnejše napore za znižanje obremenitev. Kam so usmerjene puščice:

— dodatni prispevek solidarnosti — potres v Črni gori,

— prispevki zbornicam, SIS, bankam, SDK, zavarovalnicam,

— komunalna poraba,

— varstvo pred požari,

— SLO,

— zaklonišča itd.

— manj razviti (enakomerna porazdelitev v SRS in SFRJ) itd.

Skupščina SRS je v maju dala cel niz pobud in predlogov kako izboljšati likvidnost, kako racionalizirati delovanje družbenih dejavnosti, splošno porabo v pravosodju, upravi itd. Skratka prvič ima človek občutek, da smo se poslov lotili zavzeto, ne glede na to, ali se z vsemi ukrepi strinjamo ali ne.

Prav pa bi bilo, če pridamo tudi resnico, da se je na protiinflacijskem nakovalu znašlo zopet uspešno gospodarstvo, pa tudi tisto, ki je že doslej uspešno poslovalo in varčevalo z osebni dohodki, razvitejši in uspešni bodo bolj kaznovani kot slabši gospodarji. Dvomim, če je recept uspešen, lahko bi morda celo bil, če bi ga dopolnili še na mnogih drugih področjih gospodarstva, predvsem pa države, in zategnili pasove.

Na osnovi sprejetih in uveljavljenih ukrepov ekonomske politike po 15. maju bomo v nadaljevanju poskušali oceniti njihove vplive na zastavljene cilje poslovanja DO Labod v letu 1988.

1. Zaposlovanje

S planom opredeljena politika zaposlovanja le v obsegu fluktuacije,

zmanjševanja režije in izboljšanja kvalifikacijske strukture tudi v razmerah po 15. maju ni vprašljiva.

2. Produktivnost, izboljšanje izkoriščenosti delovnega časa, izboljšanje kvalitete izdelkov so cilji, katerih izvršitev je predvsem odvisna od notranjih elementov v DO, v pričakovanih zaostrenih razmerah in v ožanju maneverskega prostora izven DO. Ti elementi dobivajo dodatni pomen in je njihova izpolnitev še toliko bolj nujna.

3. Restriktivna politika osebnih dohodkov in zvišanje življenjskih stroškov bo povzročilo zmanjšano povpraševanje na domačem trgu, ki ga bomo proizvajalci oblačil prav gotovo čutili med prvimi. Da bomo zadržali planiran obseg proizvodnje in prodaje, bo potrebno povečati našo konkurenčnost na domačem in tujem trgu.

Bistveno več prizadevanja bo treba vložiti v **proizvodnjo in prodajo dohodkovno zanimivih izdelkov**. Prav gotovo nas na področju programske usmeritve čakajo resnejše naloge, ker bo bolj kot doslej potrebno prilagajanje povpraševanju v strukturi programov, širini in dohodkovnosti. Slednje bomo iskali v elementih trga in znotraj DO v zmanjšanih stroških na enoto proizvoda (časi izdelave, poraba materiala, ostali stroški). Preveriti bo potrebno poslovno politiko v odnosu do kupcev po republikah in regionalno s ciljem, da ne odstopamo od jugoslovanskega trga, usmeritev prodaje pa bi morala biti v specializirane prodajalne in manj v trgovine široke potrošnje.

3. Usmeritev proizvodnje

Kljub dokaj visokemu deležu proizvodnje za izvoz je ob predvideni manjši domači prodaji izhod v postopnem večanju deleža izvoza. Ta naj bi bil z realnejšim tečajem dinarja stimulativen kot doslej. Povečati bo potrebno napore na področju izvoza srajc in bluz, ki se zmanjšuje in ne dosega planiranih količin. Od Jugotekstila je treba zahtevati bolj agresivno zunanjetrgovinsko politiko, saj nam v zadnjih letih ni pridobil nobenega novega kupca.

4. Tečaj dinarja in usmerjanje nabave

Realnejši tečaj dinarja nam po drugi strani pomeni večjo porabo deviznega priliva, v končni fazi pa povečan strošek porabljenih surovin. Kakšno bo povečanje porabe domačih surovin in pomožnih materialov zaradi večjih cen, je težko oceniti. Prav gotovo pa bo za usmeritev nabave — **nabavljati pravočasno in to ustrezne kvalitetne surovine in pomožne materiale** — treba več prizadevanja. Vzporedno z opredelitvijo strukture programov mora teči tudi opredelitev izvora tkanine z večjo usklajenostjo modela, cene tkanine in dohodkovnosti artikla.

5. Izboljšati gospodarjenje s finančnimi sredstvi

Splošna ocena je, da bo financiranje težje in dražje, kar ob našem deležu lastnih obratnih sredstev pomeni tudi težje zagotavljanje potrebnih sreds-

tev. Predvsem je na tem področju naša naloga, da posvetimo dodatno skrb obračanju zaloga (koeficienti obračanja najmanj na planirani višini). Zaloge je treba tekoče čistiti tako, da bodo na skladišču le surovine in pomožni material ter rezervni deli za tekočo proizvodnjo (po vrsti in količini).

6. Zmanjšati proizvodne stroške

Ob vseh dosedanjih in pričakovanih spremembah cen surovin, potrošnega materiala in storitev je težko pričakovati, da bomo stroške obdržali na ravni planiranih. Glede na to, da je poslovno leto še v prvi polovici, so še možnosti za brzdjanje stroškov v količinski porabi. Zadnje podražitve energije in storitev kažejo ob povprečnem tempu porabe na dokajšnje prekoračitve plana pri porabi električne energije, PTT storitev, izdatkov za časopise, prevozih na delo in prehrano med delom.

Povečanje cen vhodnih elementov ne bo vplivalo na prodajne cene naših izdelkov, ki so že v distribuciji. Kakšne pa bodo cene v II. polletju pa je potrebno še temeljito preračunati. Ocenjujemo, da bodo naši izdelki ob uveljavitvi vseh najavljenih podražitev surovin, pomožnih materialov, energije, storitev, skratka, ob povečanju vseh stroškov, hudo dragi, njihova prodaja pa ob načrtovanem padcu kupne moči pod velikim vprašajem.

Glede na napovedi popravka zakona o celotnem prihodku v tem trenutku ni možno oceniti vpliva revalorizacije in stroškov obresti, tako zaradi samega sistema obračuna kot tudi zaradi gibanja višine teh elementov. Ne glede na vse nejasnosti in nepredvidljivosti je izpolnjevanje aktivnosti za dosego naših ciljev prvi pogoj za dosežen boljši poslovni rezultat.

7. Osebni dohodki in skupna poraba

Zakon, sprejet 15. maja, ki v letu 1988 ureja rast osebnih dohodkov, lete omejuje z indeksi rasti v primerjavi z obračunanimi bruto OD na delavca v istih obdobjih preteklega leta. Ti indeksi veljajo za vse, ki so bolj ali manj uspešno pozitivno poslovali, izplačevali OD v breme akumulacije ali obratno. Pušča sicer nekaj prostora za gospodarjenje nad povprečjem, vendar ta spodbuda ne bo ekvivalentna vloženim prizadevanjem za nadpovprečen rezultat.

Po metodologiji zakona zajemajo dovoljena sredstva za izplačilo bruto osebnih dohodkov in sredstev za splošni del skupne porabe (jubilejne nagrade, odpravnine, regres itd.) na delavca naslednje povečanje v primerjavi z enakim lanskim obdobjem:

I. — VI. za 139%

I. — IX. za 132%

I. — XII. za 149%.

To pomeni pri večjem porastu OD manj sredstev za skupno porabo in obratno, pri večji porabi sredstev skupne porabe manj sredstev za OD. Ob tem mora biti uspešnost poslovanja

takšna, da v skladu z družbenim dogovorom dovoljena sredstva niso manjša od dovoljenih po zakonu. Pri nadpovprečno doseženi akumulaciji je možno povečati sredstva za OD in skupno porabo nad z zakonom linearno dovoljena. Višina povečanja je sorazmerna stopnji akumulacije v primerjavi s povprečjem podskupine v SFRJ in tistim delom sredstev za OD in skupno porabo, ki je po družbenem dogovoru večji od izračunanih po zakonu, z upoštevanjem navedenih procentov po obdobjih.

8. Vse opredelitve in predvidevanja morajo biti podlaga za agresivnejšo politiko modernizacije proizvodnje, saj ob 83% odpisanosti strojev in naprav ne moremo biti konkurenčni ne doma ne na tujih trgih. Povsod, kjer je možno, je treba ročno delo nadomestiti s strojnimi in če je to tudi bolj učinkovito, je treba še toliko bolj voditi takšno politiko.

S prehodom na tržno ekonomijo bi se vsi v hiši morali zavedati, da moramo ustvariti podlago za veliko večjo prilagodljivost trgu. Tudi za Labod, čeprav je to velika tovarna, bi moralo veljati pravilo, da smo sposobni in voljni sprejeti vsako naročilo, ki pokriva vsaj enostavno reprodukcijo in je obenem v razredu zahtevnosti, za katero smo se opredelili. V čedalje hujši borbi za trg je ključnega pomena pripravljenost hitro sprejemati in slediti trendom. Ob tem pa je treba predvsem preseči sedanjo mentaliteto, ki je prisotna predvsem v nekaterih strokovnih krogih v hiši.

novice

Prva odprema za Libijo

V Libijo bomo poslali vsega skupaj 35 kontejnerjev. 6. junija sta odšla na morsko pot prva dva. Poslali smo preko 18.000 srajc, postopoma pa jim bodo sledile ostale odpreme.

Pobuda za ukinitvev dnevnic za pot v tozde

Delavski svet DSSS je dal pobudo, da ukinemo dnevnicke za potovanja v tozde. Precejšen strošek predstavljajo, zato je treba iskati racionalnejše oblike tudi v tej smeri. Pred leti smo že ukinili skrajšano dnevnicke od 6 do 8 ur za obisk v delovni organizaciji, ostale pa smo znižali za strošek malice. O predlogu delavskega sveta DSSS, ki ga bodo obravnavali vsi tozdi, pa bo morala svoje reči tudi pravna služba.

Dve prošnji za posojila

Odbor za družbeni standard na ravni delovne organizacije je razpisal posojilo iz združenih solidarnih stano-

vanjskih sredstev. Na razpis sta prišli dve prošnji — iz tozda Tip-top in iz DSSS. Prošnji bo odbor reševal na junijski seji.

Hranilnice v vseh tozdih

Te dni so se direktor DSSS Andrej Kirm, vodja finančne službe Sonja Bevc in Ida Dular, ki vodi hranilnico v novomeškem delu Laboda, pogovarjali o vpeljavi hranilnice tudi v Zali in v Temenici. Tako bi imeli vsi naši tozdi hranilnice — v dobro posameznika in delovne organizacije, kot smo že večkrat poudarili.

Labod v Zagrebu in Beogradu

Labod se je predstavil na modni reviji zagrebške Name, ki jo je vodil popularni Oliver Mlakar.

Beograjska televizija pa je posnela reportažo o Labodu, s posebnim poudarkom na naših modelih.

le z roko v roki

Te dni sta bila dva pomembnejša sestanka: po programih so se srečevali vodje proizvodnje, tehnologi v tozdih, razvojna služba in priprava dela. Tema sestanka je bila delo do dopustov ter obveznosti do tujih in domačih partnerjev. S tem v zvezi je problematična predvsem dobava surovin, saj vsak dan kasnitve pomeni za naše proizvodnje velike probleme.

Na sestanku programa srajc in bluz smo ugotovili probleme, ki jih povzročajo težje pletenine: zaradi kosmačnosti je potrebno stroje večkrat čistiti, s tem pa izgubimo na času. Zato predlagajo, da imajo težja kosmačena pletiva vnaprej priznana bonifikacijo 10 odstotkov.

Precej besed je bilo namenjenih tudi kvaliteti izdelkov. Ta niha in občasno se pojavljajo iste napake, kar bi bilo

treba nujno odpraviti. Voditeljica službe kontrole kvalitete je ob tej priložnosti opozorila na pravilno odvajanje napak v blagu pri krojenju in označevanju napak na gotovih izdelkih v klasi. Na sestanku so prisotni ponovno zahtevali utemeljitve, zakaj je v programu vrhnjih oblačil doseganje norme za več kot 10 odstotkov višje kot v programu srajc in bluz. Odstopanje je konstantno, zato so prisotni menili, da je treba ta problem analizirati in omogočiti pravičnejše doseganje norme.

V programu vrhnjih oblačil se srečujejo s povsem specifičnimi problemi, ki vplivajo na proizvodnjo. Med drugimi so tudi modeli z večjim številom gumbov, ki jih morajo za nameček šivati ročno. Zato je bilo sprejeto priporočilo, da vendarle vključimo v delo gumbe, ki jih je moč strojno šivati, čeprav je prav tako nujno porabiti stare zaloge gumbov.

Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje faznih list in s tem v zvezi njihova pomanjkljivost in včasih nerealnost ocenitve nekaterih faz. Zato bodo v bodoče morali tekoče tehnološke probleme reševati z roko v roki tehnologi priprav dela in tozdovi tehnologi.

Med sklepi je bilo tudi rečeno, da morajo tehnologi iz priprave dela tedensko obiskovati tozde in da fazne liste ne morejo v proizvodnjo, dokler ni do konca razčiščen način in potek dela.

Mnenje večine je tudi bilo, da bi bilo nujno — zaradi slabe kvalitete tkanin — pregledati večje količine, kot pa to določa JUS. Več doslednosti bo treba tudi pri označevanju metraže bal.

Nekaj pripomb s strani proizvodnih tozdov je bilo na račun razmnoževanja krojev, kar bo seveda treba urediti z ustrezno službo.

Oba sestanka sta bila dobrodošla, tako za pripravo dela kot tudi za vzporedne službe in seveda za proizvodne tozde. Konkretna dogovarjanja o problemih, ki so stekla na omenjenih sestankih, so nujna. Zato bi bilo treba zapisati le pripombo, da je škoda, ker niso bili prisotni vsi vodje proizvodnje, nujna pa bi bila tudi udeležba predstavnikov službe kontrole kvalitete (ta je bila prisotna le na sestanku programa srajc in bluz) in pa procesnega računalnika. V taki zasedbi bi lažje dorekli nekatera izpostavljena vprašanja.

Na sestanku vodij proizvodnje in tehnologov s programa vrhnjih oblačil s predstavniki obeh priprav dela, razvojne službe in direktorjem tozda Commerce.

v tip-topu so pridni varčevalci

V TIP-TOP-u deluje interna hranilnica dva meseca. Z učinkovitim informiranjem v kolektivu so uspeli že prvi mesec prihraniti 30 odstotkov njihovih osebnih dohodkov, že naslednji mesec pa še za pet odstotkov več. Povejmo, da je povprečna plača v Tip-top-u okoli 420.000 dinarjev. Ob zelo visokih življenjskih stroških, menijo v Tip-top-u, je 35 odstotkov privarčevanega denarja od osebnih dohodkov kar lep rezultat.

Proti pričakovanju je večina varčevalcev kar celoten znesek, ki ga prejmemo 12. mesecu, nakazala na našo hranilnico. Ker se veliko ljudi vozi iz oddaljenih krajev, je enostavneje in hitreje dvigniti denar kar v službi. Poleg tega velja poudariti tudi, da je glavna izplačil peti in šesti dan po plači. Takrat ima **Helena Končina**, ki dela na blagajni in hranilnici, seveda veliko posla in velik naval, sicer pa se delo kar lepo porazdeli. Vodja finančno računovodskih poslov v tozdu **Samo Žargi** pa z veseljem ugotavlja, da je zanimanje za hranilnico v Tip-top-u veliko, s čimer kažejo delavci tudi pripadnost Labodu. Prav zato si skupaj z direktorjem tozda želita, da bi varčevalcem omogočili čim več sprotne informacij. Med te sodi takojšnje sporočilo o višini obresti in morda tudi enostaven izračun, koliko denarja pridobi varčevalec na dan pri vsoti desetih milijonov starih dinarjev. Prav dnevno seznanjanje je največji motivator za kar se da varčno obnašanje.

Žal pa vse okoli hranilnice v Tip-topu tudi ni šlo gladko. Dolgo so čakali na ekran in testaturo, ko pa je vse to prišlo, so ugotovili, da je ta oprema pokvarjena. Iskali so najhitrejšo možnost popravila teh nujnih delovnih sredstev. Menijo tudi, da je premajhna povezanost med hranilnicami, za kar pa poudarjajo, ni potreben poseben koordinator, saj so to vsebine dela vodij. Moti jih tudi prepočasno pripravljane na določene naloge s področja hranilnice, čeprav gre za vsebine, ki bi morale biti dorečene že pred samim začetkom dela hranilnice. Tako še vedno ni razvida del in nalog, kar pa bi moral biti pogoj za začetek tega dela.

Skratka, denar se lepo nabira — v dobro posameznega varčevalca in v dobro delovne organizacije — zato bi morali bolj prisluhniti slehernemu in mu ponuditi vse možne informacije v zvezi s tem. Delavcem v hranilnici in tistim, ki so zadolženi tudi za to delo pa bi morali oskrbeti primerne pogoje, delovna sredstva in nujne delovne informacije.

Helena Koncina skrbi za hranilnico v tozdu Tip-top in enoti Commerce.

kdo bo vzel mero za socializem po meri ljudi

Na letošnjem srečanju mladih so se prvič zbrali skupaj za mizo mladinci in predstavniki naše delovne organizacije. Brez dnevnega reda ali v naprej pripravljenih uvodnikov je takoj stekla razprava o nekaterih od problemov, ki tarejo mlade pri nas. Problemov je namreč toliko, da jih ni bilo moč razgrniti vse naenkrat. Med prvimi so mladi izpostavili stanovanjska vprašanja in s tem v zvezi posredno vprašanje razdelitve bonitet med starejše in mlajše delavce. V razpravi okoli stanovanjskega problema, ki ima nekaj lastnih, nekaj pa »zunanjih«, širših slabosti, se je izoblikovalo tudi vsebinsko najpomembnejše vprašanje, **kako ustvariti več**, da bomo tudi za stanovanja lahko namenjali več denarja. Dileme o nadaljevanju list čakajočih na stanovanja, o drugačnem oblikovanju točk za pridobitev (predvsem točk na delovno dobo) itd. bodo mladi dorekli — skupaj z vsemi ostalimi načrtimi vprašanji — na svojem predsedstvu. Pobude bomo skušali, kot je zagotovil glavni direktor tov. Bratož, vključiti v naše interne akte. Nakazane rešitve za cenejše gradnje vrstnih hišic v obliki zadrug ali kaj podobnega, pa bo treba iskati še kje drugje in ne le v lastni hiši, saj smo končno v Labodu že pred leti načenjali te možnosti. Mladi morajo biti agre-

sivnejši tudi v zvezi z racionalnejšim koriščenjem dlje praznih stanovanj, na kar je med drugimi pobudami opozorila predsednica OK ZSMS Krško. Veliko nepravilnosti je, in pričakovati je prav glas mladih, ki zaradi teh morda najbolj trpe.

Predvsem pri delitvi dohodka so povsem upravičena tarnanja zaradi nizkih prejemkov mladih — pripravnikov in tistih, ki so to dobo pravkar končali. Zato bo treba v družbi poiskati vzrode za možnosti pravičnejše delitve, da bo tudi mlad delavec v tekstilu, za katerega veljajo evropske norme in opiranje izključno na lastne sile, ki jih družba tudi vztrajno slabi, lahko zaslužil vsaj za osnovne življenjske, potrebe. Rezerv za to v delovni organizaciji ni kaj dosti, veliko pa jih je izven nje. Slišati je bilo prisposodbo, da se ne da več jurišati, pa tudi vprašanje, kdo bo vzel mero za socializem po meri ljudi. Pri tem naj bi imeli svojo vlogo tudi tekstilci. V teh vsesplošnih viharjih so mladi v tekstilu še v posebno težkem položaju, zato so po svoje razumljivi številni odhodi nekdanjih štipendistov iz Tip-topa. Še lep čas po pripravniki imajo mladi nizke, oz. zjamčene osebne dohodke, vprašati se je treba tudi o odnosih do mladega človeka, o načrtnem delu v pripravniški dobi, ki naj bi bila podaljšek učnega programa. O vsem tem bi se dalo veliko povedati. V nekaterih tozdi imajo inštruktorje, druge to delo opravljajo brigadirji. Ponekod se z mladimi delavci veliko ukvarjajo, druge so prepuščeni sami sebi. Premalo izkoriščamo možnosti dodatnega stimuliranja — nagrajevanja mladih za vidnejše rezultate, premalokrat so upoštevani pri moralnih priznanjih. Beseda je tekla tudi o sistemu izobraževanja kadrov za proizvodnjo sploh, ki po mnenju mnogih ni najustreznejši. Ne gre pa mešati šolskega in produkcijskega

sistema. V slednjem imamo v lastni delovni organizaciji še veliko za postoriti in to predvsem pri moralni odgovornosti mentorjev, neposredno nadrejenih in sodelavcev.

Ponovno je bilo izpostavljeno vprašanje kolektivnega dopusta, ki je zopet prišlo na dan predvsem pri režiji, saj so bili proizvodni tozdi tako rekoč vedno na kolektivnih dopustih, ostaja pa seveda stalni problem števila dni, saj imajo mladi pripombe na to, da jim ne ostaja niti en dan dopusta po lastni izbiri ali celo potrebi. Seveda bomo morali vse sile v bodoče še bolj kot doslej podrežati proizvodnji, rezultatom, toda ob tem bo prav tako treba prisluhniti tudi posamezniku, kajti le srečen človek je lahko uspešen in dober delavec.

In še nekaj misli o lastni aktivnosti mladih. Ni je! Zakaj? Na eni strani so krivi postopki do sklica sestanka in vse poti preko vseh možnih na hierarhični lestvici, kar seveda vsako aktivnost že v kali zatire, po drugi strani pa so za to dane vse možnosti, vendar aktivnosti prav tako ni.

Poiskati bo treba vzrode za močno reaktiviranje mladinske organizacije v tozdih in na ravni delovne organizacije, kajti vprašanj je prav za mlade veliko. Naši kolektivi se pomlajujejo in v bodoče bo nujna intenzivnejša kadrovska prenova, vendar je že tako, da mora biti vedno nekdo bolj aktiven in zavzet, da za sabo potegne druge. Zavzetost pa se krepi z rezultati. Če teh ni, upade volja za delo. Zato je pričakovati, da se bodo mladinci Laboda res zavzeli in zastavili svoj program dela aktualno, živo in če bo treba, tudi agresivnejše kot doslej. Ali bo njihov glas slišati ali ne — to je odvisno predvsem od njih samih. Pa vendarle ne samo od njih.

Poleg okrogle mize so mladinci pripravili še vrsto presenečenj. Smeha je bilo veliko, dobre volje za mlade po srcu in za mlade po letih. Povedati tudi velja, da je tako, kot že nekaj let nazaj tudi letos povezovala program **Romana Trpin**, poslovna sekretarka Comerca in da so za ples igrali črnomaljski Novi akordi. Zvrstilo se je veliko domiselnih zabavnih igric, srečelov, kjer je vsaka srečka zadela, da je bilo veliko dobre okusne hrane, kakršno znajo pripraviti Slavica in Micika ter Toni ... K pestremu programu pa so svoje pridjali tudi delavci Libne, ki so se tudi letos podali peš na Sromlje. Čestitke za vztrajnost!

oblačenje in ličenje — del splošne kulture

Kar samo po sebi je umevno, da so zaposleni v modni industriji tudi sami lepo oblečeni, okusno urejeni. Lahko rečemo, da naša delovna organizacija skrbi za ugodnejše nakupe zaposlenih v Labodu, kar nam olajša pot do lepih, modnih oblačil. Toda obleka še ni vse. Da res ne, je pokazala tudi gruča delavk okoli kozmetičarke, ki je pred nedavnim obiskala novomeški del Laboda. Prodajala je kozmetične preparate izdelane na osnovi naravnih surovin. Vendar ni le prodajala, je tudi svetovala. Kakšno kožo ima kdo, kaj uporabljati tudi sicer, kako negovati, kako se naličiti.

To spontano predavanje za posamezne skupine delavk, ki so z zanimanjem spremljale nasvete, je botrovalo tudi glasni ideji, da bi lahko tudi sicer kdaj poskrbeli za kakšno tako predavanje. »Ko smo bile mlajše,« so dejale mnoge »ličenje in negovanje še ni bilo toliko dostopno, kot je danes. Še več, danes je to že kar nuja. Pa se marsikdo ne zna negovati, kaj šele naličiti.« In misel se je pletla naprej. Kako se obleči, kaj narediti, da bi skrila, kar je odveč in poudarila, kar je za poudariti.

Da kovačeva kobila ne bo bosa, bi bilo gotovo za prisluhniti tem pobudam. Končno bo vedenje o teh skrivnostih gotovo pomagalo ne le posameznici, da se primerno uredi in obleče, ampak tudi našemu delu. Pravimo, da potrebujemo estetski občutek, da naše delo narekuje hitrejšo prilagajanje, spremljanje novosti...

Končno pa kultura oblačenja in negovanja gotovo sodi k splošnemu znanju. Prisluhnimo torej pobudam in organizirajmo predavanje o tem, kar naše ljudi zanima.

4. junij — dan krvodajalstva

4. junij je dan krvodajalstva. Letos praznujemo v Sloveniji že 35. letnico prostovoljnega krvodajalstva. Ta visok jubilej, ki govori o humanosti in človečnosti, torej lastnosti, ki jih naglo in površno življenje le ni še povsem in povsod izbrisalo, bomo obeležili tudi v naših okoljih. V počastitev praznika bodo poleg občinskih slovesnosti, na katerih bodo izrekli priznanja tistim, ki so darovali kri 25 in 50-krat, tudi mnoge interne slovesnosti. V novomeškem delu Laboda je že tradicija, da gredo naši krvodajalci v počastitev tega dne na izlet. Zaradi obilice delovnih obveznosti bo to letos nekoliko kasneje. V ljubljanskem delu Laboda so razveselili krvodajalce s pozornostjo pred praznikom. V Delti ponavadi čestitajo s priznanjem in posebno pozornostjo tudi krvodajalcem ob prazniku naše delovne organizacije. Poglejmo, koliko krvodajalcev je v Labodu: v Delti jih je kar 133, v ljubljanskem delu Laboda 25, v Idriji preko 20, v Libni 32, v Temenici 35, v Ločni 122, v Commercu Novo mesto 38 in v DSSS 18. Kot smo že pisali, je med nami veliko večkratnih krvodajalcev, več pozornosti pa bomo morali posvečati tudi pridobivanju novih, pri čemer naj bi bile v pomoč tudi mladinske organizacije.

Idrijski mešani pevski zbor je nastopil tudi na prireditvi »Primorska poje«, s katere je posnetek. V našem tozdu Zala so pevкам sešili krila po meri, v Labodu pa so kupljene tudi bluže in srajce. Tako predstavlja priljubljeni pevski zbor tudi Labodovo ime.

tradicionalni pohod mladih »libne« na sromlje

Tudi letos smo z dobro voljo krenili na srečanje mladih iz Laboda na Sromlje. Tradicionalnega pohoda smo se udeležili mladi po letih in po srcu.

Zbrali smo se v avli tozda Libna, kjer so nas čakale lepe majice z napisom Labod. Od tam smo startali v neznano. Direktor Edo Komočar nas je vodil. Šli smo mimo industrijskih objektov tovarne »Djuro Salaj« ob Savi in se pogovarjali o ekoloških problemih (onesnažen zrak, voda in rastline so dobri pokazatelji razmer). Pogled na nuklearno elektrarno je sprožil razmišljanja o njenem delovanju in varnosti. Nasadi Agrokombinata so nas preusmerili v kmetijstvo. Smer pohod se je obrnila nazaj proti Krškem. S kondicijo, ki smo si jo pridobili ob Savi, smo se povzpeli na Libno, mimo lovske kočice, čez drn in strn smo jo mahčili. Nič počez, raje naokrog. Na Zdolah smo se oddahnili, spočili, najedli in nabrali novih moči za nadaljevanje poti. Za omagovanje ni bilo časa. Raje smo malo tekli in si sprostili mišice. Med potjo smo nabrali šopek majskega cvetja in ga položili na spomenik, ki je postavljen v spomin na kurirsko postajo, ki je bila osnovana l. 1944 — TV 48. Tu so se sestajali slovenski in hrvaški kurirji.

Ko smo premagali strmi ciljni klanec, smo se pridružili mladim iz ostalih TOZD. Na Sromljah se je med tem časom, ko smo se mi potili od vročine in hitre hoje, potila tudi naša ekipa za okroglo mizo. Sledilo je družabno srečanje. Veseli, mladostni, po srečelovlu srečni, pojoči, naplesani smo se odpravili domov.

MAJDA KERIN
KATARINA ZIDAR

Srečka v obliki srčka. Pa še vsaka je zadela...

Eni so plesali, drugi so debatirali. S predsednikom OK ZSMS Novo mesto, Marjanom Rističen (v sredini) se zavzeto pogovarjata direktorja Delte in DSSS.

Dež nam ni mogel do živega, kaj šele, da bi pokvaril prijetno razpoloženje.

labod — junij 1988

6

najboljši mladinci

Na srečanju mladih so prejeli priznanja:

Marica Levstik — Libna
Meta Štampfelj — Ločna
Suzana Korasa — Commerce
Nika Filipi — DSSS
Polona Zorc — Temenica
Mojca Intihar — Tip-top
Mateja Podobnik — Zala

Delta je podelila priznanje že ob prazniku delovne organizacije, in sicer ga je letos prejela Marija Hameršek.

7

labod — junij 1988

labod

Za uvod v veselo razpoloženje na Sromljah so najprej nazdravili predsedniki OO ZSMS in za njimi še vsi ostali.

Šopek iz Delte...

ORGANI UPRAVLJANJA TOZDOV

TOZD DELTA

DELAVSKI SVET

Anica Brlek — predsednica
Angela Fišinger
Štefka Gajšek
Jožica Korenjak
Elizabeta Lukežič
Darinka Magaš
Irena Markež
Ivanka Plajnšek
Danica Plohl
Franc Simonič
Milena Zavec

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

Marija Jurgec
Nevenka Kramberger
Antonija Kuplen
Marija Mlakar
Vida Zelenik — predsednica

DISCIPLINSKA KOMISIJA

Stanko Hriberšek — predsednik
Majda Horvat
Rozika Kumer
Majda Kunstek
Dubravka Ovčar

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Irena Gašparič
Ivanka Hlušička
Anica Hrovat — predsednica
Marija Horvat
Dragica Trebovšek

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD IN REKREACIJO

Terezija Koren
Dragica Kovačič — predsednica
Marija Lešnik
Ivanka Potrč
Kristina Rojko

(M. M.)

TOZD LIBNA

DELAVSKI SVET

Vera Voglar — predsednica
Anica Colner
Jožica Gerjevič
Zinka Držanič
Sabina Abram
Tilka Strle
Tina Zagorc
Mira Debeljak — namestnica predsednice
Anica Muhar
Milena Turšič
Ivana Andlovic

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

Majda Kostrevc

Dragica Špiler — namestnica predsednika

Fanika Kolarič
Marija Bokalič
Jože Florjanc — predsednik

DISCIPLINSKA KOMISIJA TOZD

Irena Strgar — predsednica
Marija Baznik
Marija Uršič
Ivan Kostrevc — namestnik predsednice
Asta Lazar

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Bernarda Medved — predsednica
Anica Miklavčič — namestnica predsednice
Stane Novak
Aniva Sokolovič
Zdenka Žokalj

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD

Olga Orešnik — predsednica
Zdenka Srpčič — namestnica predsednice
Irena Novak
Mitko Pirman
Kristina Vujanovič

(M. K.)

TOZD LOČNA

DELAVSKI SVET

Zlatka Bobnar
Ana Bele
Danica Fink
Marija Klobučar — namestnica predsednice
Slavica Murn — predsednica
Marička Perše
Marija Šimc
Marjeta Štampelj
Marija Verstovšek
Danica Zupančič
Jožica Železnik

KOMISIJA ZA SAM. DELAVSKO KONTRLO

Cvetka Belavič
Slavka Žagar
Jože Pavlin
Marija Sučević
Marija Turk

DISCIPLINSKA KOMISIJA

Marija Fink
Jožefa Filipas
Ana Jarc
Zdenka Kuhar
Jožica Ogrinc

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Jožica Fink
Marija Gregorčič
Sonja Penca
Darinka Pavlin
Marija Šurla

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD

Tončka Kralj
Milan Perše
Tončka Povše-Šobar
Slavka Zupančič
Fanika Zupančič

(S. P.)

Anica Brlek — Delta

Vera Voglar — Libna

Slavica Murn — Ločna

Ani Trpin — Tip-top

Jožica Šubic — Zala

Slavko Jerman — Commerce

Mojca Novak — DSSS

TOZD TEMENICA

DELAVSKI SVET

Stanislava Skol
Marija Štricelj
Vanja Zupet
Marija Marija
Milena Zaletel
Jožefa Smerke
Mihaela Štepec
Jelka Hauptman
Joži Šepic
Marija Zidar
Jožica Kovačič

DISCIPLINSKA KOMISIJA

Danica Avguštinčič
Ivanka Brezar
Anica Lindič
Nada Papež
Miroslava Rugelj

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD

Janez Krevs — predsednik
Ana Pungartnik
Angelca Grmovšek
Marija Erjavec
Franci Junc

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Majda Gregorčič
Cvetka Kovač
Terezija Gorec
Ivaka Šavrič
Jožefa Globokar — predsednica

TOZD TIP-TOP

DELAVSKI SVET TOZD

Ana Trpin — predsednica
Raba Devišević — namestnica
Darja Dimic
Andreja Erjavec
Štefka Erjavec
Rozina Kelenc
Štefka Meke
Milka Mitkovič
Marija Rački
Anica Štravs
Tatjana Praznik

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

Helena Končina — predsednica
Marija Kosi — namestnica
Kristina Car
Alenka Fekonja
Slavko Lazič

DISCIPLINSKA KOMISIJA

Marija Jelenčič — predsednica
Olga Viršček — namestnica
Anica Cimprič
Olga Hudnik
Fani Sopotnik

DELAVSKI SVET DO LABOD

— delegati TOZD TIP-TOP
Anton Bernik
Olga Ipavec
Barbara Milavec

KOMISIJA ZA DR

Majda Žnidaršič — predsednica
Franc Kobe — namestnik
Franccka Resnik

Darinka Šircelj
Samo Žargi

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD

Jožica Jankovec — predsednica
Agnes Jug — namestnica
Dobrinka Despot
Irena Kogovšek
Majda Žakelj

(A. M. G.)

TOZD ZALA

DELAVSKI SVET TOZD

Bogdana Bogataj
Metoda Bajc
Nadja Frelih
Martina Hvala — nam. predsednice
Nada Kogej
Danijela Likar
Jožica Makselj
Danica Podobnik
Jožica Šubic — predsednica
Tatjana Tratnik
Ogla Tušar

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA TOZD

Metka Peternel
Danica Podobnik
Marica Podobnik
Fanči Poljanec
Tanja Tratnik

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD

Tončka Čuk
Lea Kumer
Jožica Kunaver
Jaka Mlinar
Agica Miklavčič

(B. S.)

(T. H.)

TOZD COMMERCE

DELAVSKI SVET

Jerman Slavko — predsednik
Milena Bogdanov — namestnica predsednika
Milena Kobe
Majda Tomić
Mateja Majerle
Franci Košak
Tone Kostanjšek
Stane Kavšek
Andrej Ivanovič
Slavica Tomić
Anka Stijak

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

Tine Juršič — predsednik
Duška Gajič
Boris Šobar
Janez Avsec
Slavko Koračin

DISCIPLINSKA KOMISIJA

Majda Primc — predsednica
Marjan Dular
Peter Jerman
Majda Žnidaršič
Marica Podobnik

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Slavica Popadič
Alenka Železnik

Marija Rukše
Vera Travižan
Marica Juvan

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD

Lučka Pavlin
Alojz Vodopivec
Jožica Cesar
Tone Pekolj
Metka Založnik

(R. T.)

DSSS

DELAVSKI SVET

Mojca Novak — predsednica
Mira Pleskovič
Slavojka Savič
Božena Golob
Cveta Sebanč
Rezka Jerin
Bojan Potočar
Darinka Antončič
Rado Zupan
Janez Rotar
Jolanda Švent

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Fanika Ziberna
Martina Frantar
Sonja Gajič
Otmar Potrč
Majda Jakša

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

Sonja Konček
Jožica Kukman
Niko Perić
Cilka Šimc
Vesna Vučinič

DISCIPLINSKA KOMISIJA

Marica Božinovič
Sonja Gajič
Milena Košiček
Majda Kramar
Tatjana Peljhan
Jožica Pavlin

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD

Vera Kamin
Jolanda Švent
Metka Žel
Irena Miklavčič
Niko Perić

KOMISIJA ZA PRIZNANJA

Dragica Nenadić
Anica Perpar
Miran Jenko
Mira Tušek
Janez Rotar

(S. G.)

letovanje, letovanje

Letos imamo na izbiro kar nekaj novih krajev za letovanje. Na kratko vam jih želimo predstaviti, kot smo to obljubili v razpisu za letovanje.

Novalja na Pagu je znano turistično središče. Gostom nudi oddih in zadovoljstvo s svojo slikovitostjo. Trajektna zveza so ugodne, potekajo pa iz Reke.

Tako kot lani, bomo imeli tudi letos možnost preživeti dopust na otoku **Braču**, vendar tokrat v Kompasovem »malem mistu« **Sutivanu**. Ne pozabite si ogledati znamenitosti kraja s pokopališčem vred. V Kovanjinovih dvorcih bo prehrana in prostor za zabave vseh vrst. Letovalci bodo lahko izbirali med bogato ponudbo športnih in rekreativnih dejavnosti. Najugodnejše trajektna zveze do Brača so iz trajektna luke Split.

Novost je letos letovanje **na Krku** v naselju **Polat** v neposredni bližini Malinske. Krk je vabljiv tudi zaradi bližine. S kopnim je povezan s Titovim mostom. Za tiste, ki boste prihajali iz ljubljanske strani, je najkrajša pot na Reko, za ostale pa preko Karlovca, Gorskega kotarja.

Tudi otok **Rab** vsi dobro poznamo. Kdor bo letoval v Barbati oz. Banjolah, ki sta ob mestu Rabu, si bo lahko ogledal tudi veliko naravnih znamenitosti otoka in tudi spomine na našo polpreteklost. Trajekt vozi iz Jablanca in sicer do pristanišča Mišjak. Od tu do kraja letovanja ni daleč.

Zadar s svojim turističnim naseljem **Borik** je tudi zelo vabljiv. Samo staro davno mesto je kulturno zelo bogato, Borik pa je kraj, kjer je poskrbljeno za letovalce. Razen po magistrali lahko izberemo tudi pot mimo Plitvic, Titove Korenice in preko Obrovca do zadarske riviere.

Na **Hvaru** bomo letovali v kraju **Jelsa**. Hvar je eden najbolj opevanih otokov. Samo Jelsa je slikovito mestece z mnogo kavarnicami in z značilno sredozemsko živahnostjo. Mesto leži v zalivu, zato daje številne možnosti ne le za prijetno kopanje, ampak tudi za

varno jadrnanje, čolnarjenje. Trajektna zveza gre iz trajektna luke Split.

Otok **Pašman** je manjši, še precej zelen in nepozidan otok, zato velja za pravi biser. V neposredni bližini so Kornati. Letovali bomo v kraju Tkon, trajektna zveza pa gre ali iz Zadra ali iz Biograda na moru, kjer traja vožnja vsega skupaj 10 minut.

In nazaj v Istro. Novost je tudi letovanje v mestu **Novigrad**. Blizu je Poreč, Vrsar, v notranjosti pa staro davno mestece Grožnjan, ki so ga umetniki iz cele Jugoslavije preuredili v svoja bivališča in ateljeje. Tu domuje tudi Glasbena mladina Jugoslavije.

Kar lepo število novih krajev se nam ponuja, sobe za naše letovalce so v bližini morja, za dobro razpoloženje pa boste predvsem poskrbeli sami. Upamo, da se boste imeli zares lepo!

kje se bomo javili ob prihodu na letovanje

Letovalci morajo imeti za letovanje ustrezno napotnico oz. **VOUCHER**, na katerem morajo biti napisani **vsii člani**, ki bodo letovali v dodeljenem apartmaju.

Letovalci, ki bodo letovali v Nerezinah, se javijo na tamkajšnji recepciji ob prihodu v naselje in uredijo vse potrebne formalnosti.

Letovalci, ki bodo letovali v Savudriji v domu, se ob prihodu javijo v Bašaniji na hišni št. 14 pri družini Ida Titoneli, kjer dobe ključ od doma. V času letovanja se tudi opravi prijava.

Letovalci, ki bodo letovali v prikolicah v campu Pineta, se prijavijo na recepciji kampa nasproti vhoda v kamp, kjer dobe tudi ključ od prikolic.

Letovalci, ki bodo letovali v Novalji, se javijo na Kompas nasproti bencinske črpalke.

Letovalci, ki bodo letovali v Cresu, se javijo v turističnem biroju na obali.

Letovalci, ki bodo letovali na Krku v naselju Porast—Malinska, se javijo v Kompasovi poslovalnici v Njivicah pri hotelu Beli Kamik.

Letovalci, ki bodo letovali na Rabu v Barbatu oz. Banjoli, se javijo na Centralnem turističnem biroju na križišču pred mestom.

Letovalci, ki bodo letovali v Boriku, se javijo v hotelu Slavija v Boriku v poslovalnici Kompassa.

Letovalci, ki bodo letovali na Pašmanu v Tkonu oz. Kraju, se javijo na Kompasovi poslovalnici v Boriku v hotelu Slavija.

Letovalci, ki bodo letovali v Biogradu ali Filip Jakovu, se javijo v Turističnem biroju v Biogradu.

Letovalci, ki bodo letovali v Pirovcu, se javijo v turističnem biroju v Pirovcu.

Letovalci, ki bodo letovali na Hvaru v Jelsi, se javijo v Kompasovi poslovalnici v Jelsi na obali.

Letovalci, ki bodo letovali v Sutivanu, se javijo v recepciji Kompasovega kluba v Sutivanu v Kovanjinovih dvorih.

Letovalci, ki bodo letovali v Novigradu, se javijo v poslovalnici Istratorsa pri vходу mestu pri semaforiziranem križišču.

Tudi za morebitne pripombe in reševanje spornih zadev se obračajte na navedene turistične poslovalnice.

Vse potrebne informacije vam bodo nudili v navedenih poslovalnicah.

zakladi arhivov

Brskanje po arhivih je nadvse zanimivo. Med takimi in drugačnimi dokumenti je vedno tudi kakšen »pomembnejši« dokument trajnejše vrednosti, zapis časa, ki je bil drugačen. Vse to pa zna biti kljub oddaljenosti in drugačnim pogojem, še danes zanimivo. Tudi arhiv Laboda v Novem mestu ima marsikaj zanimivega. Veliko gradiv je sicer izgubljenih, veliko pa je tudi ohranjenega.

Jožica Pavlin, ki dela v tem arhivu, pravi, da je že ob prevzemu tega dela skrbno začela spravljati vse staro, kar ji je prišlo pod roke. Delo arhivarja je zelo zanimivo. Izostri ti občutek za pretelost in potrjuje staro resnico, da je zgodovina učiteljica življenja. Je pa to delo tudi zahtevno, natančno, včasih dolgotrajno in nenazadnje — tudi fizično precej naporno. »Vendar ga jaz rada delam, ker je tudi zelo poučno,« pravi Jožica. »Poleg arhiva imam tudi fotokopiranje, razmnoževanje matric ter nabavo in izdajo pisarniškega ma-

teriala. Zato pogostokrat zmanjkuje časa za pravo arhivsko delo. Potrebnovala pa bi tudi še več znanja. Bila sem sicer na dveh seminarjih, od tega sem predvsem iz ljubljanskega odnesla precej znanja. Vendar delo v arhivih se tudi razvija in še veliko bi se morala naučiti. Vprašanja, kako se shranjujejo dokumenti, kakšno vrednost imajo, kakšen odnos zavzeti do teh gor papirja se zde sprva nepomembna. Toda le površnemu opazovalcu. V resnici gre za veliko odgovornost,« razmišlja Jožica Pavlin.

Načela je tudi vprašanje povezovanja tistih delavcev, ki v Labodovih tozidih skrbijo za arhive in vprašanja zadrževanja prenekaterih pomembnih dokumenta, zapisa, ki sodi v arhiv. V predalih pisarniških miz niso nič varnejša kot v arhivu, prej obratno.

Odločili smo se, da bomo v naslednjih številkah našega glasila predstavili nekatere zaklade iz našega

arhiva. Za prvič objavljamo zapisnik »mladinske grupe« iz 15. novembra leta 1948 ob 16. uri v šivalnici. Vsebinsko pripoveduje tudi o problemih glede aktivnosti, ki so podobni današnjim. Navaja, da je občasno delo zamrlo »ker so mladinke odšle iz tovarne ali zaradi malega števila mladink grupa ni mogla samostojno delati in se je pridružila drugim grupam po mestu«. Dalje vidimo iz zapisnika, da so imeli odprto listo kandidatke za okrajno konferenco in da je po tajnih volitvah bila izvoljena za to funkcijo z 11 glasovi za in 3 proti Danica Mali. Sklepi s tega sestanka pa govore tudi o obveznosti 2-urnega udarniškega dela vsakega člana »grupe«, kar bo skupno zneslo 30 ur dela na ruševinah. Deset mladink se je naročilo na list Mladina. Sprejeli pa so tudi sklep o ureditvi knjižnice ter o akciji, ki jo bodo izvedli med članicami sindikata, da bi bile te knjige čim bolj brane. Postavili so si tudi rok za izvedbo teh sklepov.

ZAPISNIK

5. Kandidacijska komisija je predlagala za Okrajno konferenco tov. Mali Danico in Brulc Fani. Tovarišica Kastelčeva povdari, da so to dobre mladinke že iz časa vojne in tudi sedaj se pokažejo kot najbolj požrtvovalne pri vsakem delu.

Nato so bile tajne volitve z listki. po volitvah je kandidacijska komisija razglasila sledeče rezultate volitev:

1. Mali Danica je dobila 11 glasov.

2. Brulc Fanika je dobila 3 glasove.

Listki so bili vsi pravilni, ter je bila izvoljena za Okrajno konferenco tovarišica Mali Danica.

6. Na tem sestanku so bili sprejeti sledeči sklepi: do 15. XI. bo vsaka mladinka napravila 2 uri udarniškega dela na ruševinah, skupno 30 ur, deset mladink se bo naročilo na list Mladino, urediti knjižnico ter organizirati med članicami sindikata, da bodo knjige čim bolj prebirali; poživeti študij med mladino kakor tudi med sindikatom.

Mladinke se obvežejo, da bodo dosledno izvršile vse zadane si naloge do 15. XI. 1948.

Sestanek se zakluči ob 5.30h.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Overovatelj:
(Zamida Lojzka)

Zapisnikar:
(Ela Prijatelj)

namesto bučik

— Najprej bi kupili desnega, levega pa nam, prosim, prihranite do naslednjega meseca.

OTO REISINGER, Vjesnik

ob upokojitvi ivana gregoriča

Po štiridesetih letih in osmih mesecih dela se je te dni upokojil Ivan Gregorič, inštruktor za kooperacijo iz tozda Commerce. Vsa Labodova leta je bil takorekoč na poti. Velikokrat ga je pot peljala v Črno goro — v Perast, pogosto v Bosansko Krupo, pa v Orašje, prav tako v BiH. Kar nekaj let je obiskoval Prokuplje, Križe na Hrvaškem, stalno pa je delal tudi s skupino IMV-jevih šivilj na Mirni. Te je pred leti tudi vpeljal v delo in ob njegovem odhodu v pokoj se mu je ta kolektiv še posebno pristrčno zahvalil za sodelovanje in za pomoč. Ivan je po vojni opravljal razna dela v krajevnem in kasneje v okrajnem odboru, kjer je bil nekaj časa tudi v ljudskem odboru za delovno silo kot referent za zaposlitve. Po odsluženem vojaškem roku pa si je želel zopet v svoj poklic.

Stalno delo na terenu pomeni — poleg velikega napora — tudi razgibano življenje. Ivan Gregorič sicer pravi, da se bo gotovo velikokrat spominjal vseh teh poti, dogodivščin itd., vendar ga doma čaka toliko dela, da se mu ni bati dolgega časa. Veliko načrtov ima, od vzdrževanja hiše, vinograda in vrta do treh vnučkov, ki ga še posebno razveseljujejo.

»Upokojitev sprejemam kot dejstvo — brez kakšnih velikih občutkov žalosti ali veselja. Zadovoljen pa sem, da sem oddelal svoje in da sem še kolikor toliko zdrav. Sicer so se mi v zadnjih letih nabrale težave, ki so posledica mojega dela in se kažejo pred-

Iz vzorčne sobe

vsem kot bolečine v nogah in v povečanem pritisku. Včasih sem delal po 14 ur v zaprtem, vročem in vlažnem prostoru. Obisk kooperanta ni igranje. Kar veliko je za postoriti, pregledati je treba vsak delček, vsak kos. In kjer je delo v izmenah, traja delovnik kar cel dan. Zato naše delo malokdo razume in ga zato tudi malokdo zna ceniti,« razmišlja Ivan Gregorič. Želimo mu seveda predvsem zdravja, uspešnega dela pri domačih opravilih in da nas ne bi pozabil.

pristrčen pozdrav upokojenke iz zale

Ob odhodu v pokoj so mi sodelavke v Zali pripravile zelo lepo presenečenje. Ko se danes spomnim nazaj, na skrb sindikata, direktorice Albine Tušar, na vse sodelavke, mi je še toliko bolj hudo, da ob slovesu nisem zmogla izreči nobene prave besede. Še zahvaliti se prav nisem znala od ganjenosti. Zato sem se odločila, da napišem nekaj besed za naš časopis, ki je moja vez z vsem, kar sem lepega doživela v Zali.

V Labod sem prišla 7. junija 1970. Sprejeta sem bila kot redna delavka, s tem, da opraviš še trimesečni tečaj. Imela sem dobra učitelja — Vero Novak in Alojza Ceglarja. Nista mi bila le učitelja, ampak sta me tudi prijateljsko spodbujala ob zame povsem novem delu. Še danes se dobro spomnim besed Vere Novak: »Tu notri vam ne bo prav nič hudega...« In res mi ni bio. Dobila sem delo pri šivanju podlog. V prvem dnevu sem sešila osem podlog za plašče. Toda — vprašljiva je bila kvaliteta. Brigadirka Marija Dobrovoljčeva ni bila zadovoljna... Toda iz dneva v dan je bilo moje delo boljše in na šivanju podlog sem ostala vse do upokojitve. Ves čas sem bila zelo zadovoljna in na srečo sem bila tudi zdrava.

Vendar pa nikjer ne more biti vse samo dobro. V mojem življenju me je v

zadnjih letih prizadela moževa bolezen. Po njegovi smrti sem se upokojila.

Vsem v Zali se zahvaljujem za vse dobro in lepo, kar sem z njimi doživela.

Lep pozdrav
ZOFI TUŠAR

Šopek modrosti

Strah je že pol nesreče.

Koliko trpljenja so nas stale nesreče, ki se niso nikoli zgodile.

Kdor poje, slabo ne misli. Kdor pa misli, mu ni do petja.

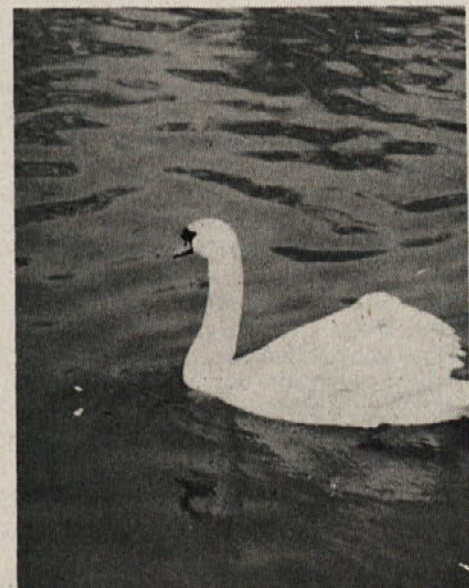
»Za šalo...«

»Najbrž sem bil tepec, ker sem se oženil s tabo...«

»Verjetno bo držalo, toda jaz sem bila preveč zaljubljena, da bi takrat to opazila.«

»Ali tvoj mož sme odpirati pisma, ki prihajajo na tvoj naslov?«

»Nisem pravnica, zato tega ne vem. Morda ima celo pravico do tega — vendar nima poguma...«

Nekam zaskrbljeno plava ta Labod v svojo prihodnost...